

Newsletter Centrální harmonizační jednotky – druhé pololetí 2023

Věcný záměr zákona o řízení a kontrole veřejných financí

Podstatnou část svých kapacit Centrální harmonizační jednotka (CHJ) ve druhém pololetí roku 2023 věnovala vypořádání vnitřního a meziresortního připomínkového řízení k návrhu věcného záměru zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Při přípravě návrhu věcného záměru vycházela CHJ z nezávislých analýz, veřejných konzultací a dotazníkových šetření. Všechny tyto aktivity, včetně závěrečné konference, probíhaly v rámci projektu [Posílení řízení a kontroly veřejných financí](#), který byl financován z Fondů EHP 2014-2021. Tento projekt byl zakončen předložením návrhu věcného záměru zákona do meziresortního připomínkového řízení na podzim 2023. Po vypořádání všech připomínek byl návrh věcného záměru zákona v prosinci 2023 v souladu s Plánem legislativních prací vlády předložen k projednání vládě.

V přípravě na sběr zpráv o výsledcích finančních kontrol za rok 2023 proběhla úprava webové aplikace ZFK Monitor, která nyní disponuje bezpečnější formou přihlašování a více uživatelskými funkcemi. Jedná se například o možnost vygenerovat potvrzení o podání zprávy nebo možnost zřízení a správy uživatelských účtů v aplikaci. V této souvislosti došlo rovněž k aktualizaci [Metodického pokynu CHJ č. 8](#) a byl vydán [uživatelský manuál pro aplikaci ZFK Monitor](#).

Kulaté stoly, pracovní skupiny a sdílení zkušeností s kolegy ze zahraničí

I v roce 2023 CHJ pokračovala v pořádání kulatých stolů k harmonizaci přístupu kontrolních orgánů v oblasti finanční kontroly. Na podzim 2023 proběhlo již třetí výroční setkání úřadů zabývajících se kontrolou a dohledem nad veřejnými zakázkami, a to za účasti zástupců Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, odboru Kontrola a odboru Auditní orgán Ministerstva financí a Finanční správy.

V obdobném duchu spolupráce byla vedena i Pracovní skupina Kontrola audit nesrovnalosti (PS KAN) pro fondy ESIF. Hlavním bodem diskuse s řídicími orgány byla finální podoba výběru vzorku na základě analýzy rizik. Významným hostem této pracovní skupiny byla zástupkyně evropského žalobce a evropská pověřená žalobkyně JUDr. Petra Vítková, která představila činnost Úřadu evropského veřejného žalobce v České republice a se zástupci řídicích orgánů diskutovala o efektivních formách předávání informací vedoucích k odhalení trestné činnosti poškozující zájmy Evropské unie.

Pro kolegy z Ministerstva financí Severní Makedonie uspořádala Centrální harmonizační jednotka společně se zástupci Generálního finančního ředitelství v rámci jejich studijní cesty pětidenní seminář k nastavení finanční a daňové kontroly v České republice.

Metodická činnost a vzdělávací aktivity

Na začátku druhého pololetí 2023 bylo vydáno [metodické stanovisko CHJ č. 4/2022](#) k problematice možného pověření interního auditora funkcí pověřence pro seznamování se s oznámeními a posuzování oznámení (pověřenec pro whistleblowing). V samotném závěru roku 2023 byla vydána [aktualizace metodického pokynu č. 22](#) Stanovení podmínek, jejichž porušení bude postíženo nižším odvodem za porušení rozpočtové kázně a bylo vydáno [metodické stanovisko č. 2 k Metodickému pokynu CHJ č. 13 Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů 2021-2027](#), které se týká zejména změn v kontrolních listech veřejných zakázek, reagujících na novelizace zákona o zadávání veřejných zakázek.

Kromě výše uvedených ucelených metodických materiálů pokračovala CHJ v poskytování praktické metodické podpory, a to formou konzultačních hodin i svými školícími aktivitami. Celkem 18 školících

akcí se účastnilo více než 800 zaměstnanců jak ze státní správy, tak zejména územní samosprávy, a to i díky školením, která proběhla přímo ve vybraných krajích České republiky.

Spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a hlášení nesrovnalostí

Centrální kontaktní bod AFCOS (dále také CKB AFCOS) již jako nedílná součást CHJ spolupracoval jako národní partner úřadu OLAF na jeho správních vyšetřováních v rámci plnění role koordinační služby pro boj proti podvodům v oblasti správně právní. CKB AFCOS zabezpečoval zajištění a sběr prvotních podkladů pro vyhodnocení účelnosti zahájení nebo pokračování šetření a zajišťoval dokumenty nebo doplňující informace potřebné pro další úspěšný průběh vyšetřování OLAF, a to včetně spolupráce při kontrolách na místě.

Kromě této koordinační služby zajišťuje CKB AFCOS také hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF. V jednotlivých čtvrtletích roku 2023 byl zaznamenán vzrůstající počet hlášených případů oproti předchozímu roku. Nově jsou identifikovány také nesrovnalosti v rámci Národního plánu obnovy. Pro vlastníky komponent a delivery unit Ministerstva průmyslu a obchodu byla z tohoto důvodu svolána pracovní skupina, která řešila nastavení systému hlášení nesrovnalostí na úrovni jednotlivých resortů, které vystupují v roli vlastníků komponent.

Kromě běžných nesrovnalostí pokračovalo zpracování pravomocných rozsudků v oblasti poškozování finančních zájmů EU. Výstupy jsou dostupné jak lokálním kontaktním bodům AFCOS, tak jednotlivým generálním ředitelstvím EK. Obecně lze konstatovat, že kromě jednoduchých podvodných jednání se objevují i sofistikovanější návazné podvody s cílem zcizit prostředky nejen přímo formou získané dotace, ale i následně, například ovlivněním výběrových řízení v dotovaných projektech.

Národní strategie (NS) na ochranu finančních zájmů EU v ČR

CKB AFCOS ve spolupráci s dalšími subjekty podílejícími se na ochraně finančních zájmů EU v ČR s účinností od 1. ledna 2024 zaktualizoval [Národní strategii na ochranu finančních zájmů EU](#). Aktualizovaná verze 4 zohledňuje nové právní předpisy na evropské i národní úrovni související zejména s programovým obdobím 2021–2027. Dále je v materiálu reflektován Národní plán obnovy.

Revize výdajů

V průběhu roku 2023 došlo v rámci odboru ke vzniku a zahájení činnosti nového oddělení, které má v gesci oblast revize výdajů (Spending review). K této agendě vydala vláda 1. 11. 2023 [Usnesení vlády č. 809](#). Revize výdajů je formou analýzy, která slouží k hodnocení efektivnosti a účinnosti veřejných výdajů. Hlavním cílem je napomoci ke stanovení a vyhodnocování priorit v rámci veřejných politik.

V rámci přípravy agendy revize výdajů proběhly mimo jiné workshopy se zástupci OECD či zástupci útvaru Hodnoty za peníze Ministerstva financí Slovenské republiky, kde byla navázána úzká spolupráce. V zahraničí je provádění revizí výdajů častou praxí, tyto zkušenosti jsou proto cenným zdrojem informací.

Spolu s výše uvedeným usnesením vlády byl schválen i mandát k provedení první revize výdajů v oblasti ICT. Práce na této revizi byly zahájeny na podzim 2023.

Plány do první poloviny roku 2024

Návrh věcného záměru zákona o řízení a kontrole veřejných financí byl ke konci roku 2023 [předložen k projednání vládě](#). Od ledna 2024 probíhají jednání s pracovními komisemi Legislativní rady vlády a začátkem února bude návrh věcného záměru zákona projednán Legislativní radou vlády. Následně bude zpracován návrh paragrafového znění zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Předložení návrhu zákona vládě se v souladu s Plánem legislativních prací vlády předpokládá do září 2024.

I v prvním pololetí roku 2024 budou pokračovat školící aktivity CHJ, a to jak prezenční formou, tak v online podobě. Pokračovat budou i školící aktivity v krajích a také specificky zaměřená školení pro konkrétní orgány veřejné správy nebo lokální kontaktní body AFCOS. Cílem je umožnit co nejvíce zájemcům rozšířit své vědomosti v oblasti finanční kontroly, ale i v dalších navazujících oblastech, jako jsou například rozpočtová pravidla nebo digitalizace úřadu.

Postupně v průběhu roku 2024 budou jednotlivá školení také zveřejňována ze záznamu na webu Ministerstva financí tak, aby byla dostupná i dalším zájemcům, pro které nebyly vyhovující termíny, nebo se školení nemohli zúčastnit z kapacitních důvodů. [Aktuální vzdělávací plán](#) CHJ na jaro 2024 je rovněž zveřejněn na webu Ministerstva financí a přes příslušné odkazy se již lze přihlašovat na jednotlivé semináře.

Se školícími aktivitami úzce souvisí metodická činnost. V roce 2024 předpokládáme vydání nových metodických pokynů v oblasti finanční kontroly zacílených na menší obce a v oblasti řízení rizik, zacílených naopak na všechny orgány veřejné správy (vedoucí zaměstnance). V návaznosti na novelizaci zákona o zadávání veřejných zakázek a předpokládané schválení Strategie veřejného zadávání vládou bude ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj aktualizován metodický pokyn CHJ č. 3 – Metodika veřejného nakupování.

Nejen oblast veřejných zakázek, ale i další druhy kontrolních zjištění si nadále zaslouží sjednocování přístupu jednotlivých kontrolních orgánů. Nadále tak budou pořádány kulaté stoly kontrolních orgánů jak se zástupci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, tak také se zástupci Nejvyššího kontrolního úřadu. Obdobné jednání jako s kolegy ze Severní Makedonie proběhne v prvních měsících roku 2024 rovněž se zástupci Ministerstva financí Ukrajiny.

V oblasti nesrovnalostí bude pokračovat intenzivní spolupráce s lokálními kontaktními body, zejména v oblasti proškolení práce s IMS (informační systém pro hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF). Podstatnou činností v oblasti nesrovnalostí bude vyhodnocení Akčního plánu k Národní strategii na ochranu finančních zájmů EU v ČR a příprava Akčního plánu na rok 2024.

Oddělení revize výdajů bude pokračovat v práci na revizi výdajů v oblasti ICT, a to formou strukturovaných rozhovorů na jednotlivých ministerstvech. Výsledky revize by měly být předloženy vládě do poloviny roku 2024. Na základě mandátu vlády bude dále rozpracována revize výdajů v oblasti dotací Ministerstva kultury.